

Spor Seyircileri ?çin ?çsel G?dü ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spor Seyircileri ?çin ?çsel G?dü ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30944>

Özet

Spor Seyircileri için İçsel G?dü Ölçe?i, spor müsabakalar?n? izleyen bireylerin bu aktiviteyi sürdürme nedenlerinin altında yatan **içsel güdü** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmi? psikometrik bir araçtır. Ölçek, Ercan Polat ve H. B. Yalçın tarafından 2014 yılında yapılan kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması sonucunda Türkçeye kazandırılmış ve alana sunulmuştur. Bu ölçek, seyircilerin d?şsal ödüllerden (para, sosyal statü vb.) bağımsız olarak, yalnızca izleme eyleminin kendisinden aldığı keyif, haz ve kişisel tatmin gibi içsel motivasyon kaynakları?n? derinlemesine incelemeyi hedefler.

Ölçe?in geliştirme süreci, spor psikolojisi ve seyirci davranışları alanlarında kullanılan kuramsal çerçevelere dayanmaktadır. Elde edilen veriler, spor izleme davranışlarının sürdürülebilirliğini ve seyirci davranışlarının anlamada içsel faktörlerin kritik rol oynadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

İçsel güdü, spor seyircisi, spor **motivasyonu**, psikometri, ölçek geliştirme, seyirci davranışları.

Yazarlar

Ercan Polat, H. B. Yalçın

Amaç

Ölçe?in temel amacı, spor seyircilerini bir müsabakaya takip etmeye iten içsel faktörleri, yani d?şsal ödül beklentisi olmadan hissedilen kişisel tatmin ve keyif alma durumlarını güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, bireylerin sporu izlerken hissettikleri ilgi, eylem ve kişisel değer algılarını nicel olarak ifade etmeye olanak tanır.

Bu aracın kullanılması, spor bilimleri, spor pazarlaması ve organizasyon yönetimi alanlarında seyirci memnuniyetini arttırmaya yönelik stratejiler geliştirmek için kritik veriler sağlar. İçsel güdü seviyeleri, seyircilerin takımlarına veya spor dalına olan uzun süreli bağlılıklarının önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Yapı

Spor Seyircileri için İçsel G?dü Ölçe?i, **Öz Belirleme Teorisi** (Self-Determination Theory - SDT) gibi motivasyon kuramlarına dayanarak, spor izleme eyleminin kendisinden kaynaklanan zevk ve tatmin duygularını yansıtan içsel motivasyon yapısını ölçmektedir. Ölçek, genellikle spor izleme deneyiminin içerdiği öğrenme, başarı hissi, uyarılma ve estetik zevk gibi içsel alt boyutları kapsamaktadır.

Yapısal olarak, ölçek maddeleri seyircinin spor izleme deneyimini ne kadar özgür iradesiyle ve keyif alarak gerçekleştirdiğini sorgular. Bu yapı, d?şsal baskı veya zorunluluktan ziyade, kişisel ilgi ve değerlere dayalı motivasyonu temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin **geçerlik** çalışmaları, Polat ve Yalçın'ın 2014 tarihli makalesinde detaylandırılmıştır. Geliştirme çalışmalarında genellikle yapı geçerliliği incelenmiş olup, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen içsel güdü yapısını temsil edip etmediği test edilmiştir.

Bu analizler, ölçeğin spor seyircileri bağlamında içsel motivasyon yapısını doğru bir şekilde ölçtüğünü ve teorik beklentilerle uyumlu olduğunu göstermiştir. Geçerlik çalışmaları sonu?ları, ölçeğin araştırma ve uygulamada kullanılabilecek güçlü bir psikometrik araç olduğunu desteklemektedir.

Güvenilirlik

Ölçeğin **güvenilirlik** analizleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) üzerinden rapor edilmiştir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçmekte başarılı olduğunu belirtir.

Güvenilirlik çalışmasında ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test yönteminin de kullanıldığı varsayılmaktadır. Elde edilen güvenilirlik verileri, araştırmacılara ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar vereceği konusunda güvence sağlamaktadır. Orijinal yayın, bu psikometrik özellikleri detaylıca ele almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, spor seyircileri için içsel güdü yapısını ortaya çıkarmak amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Bu analizler, içsel güdüyü temsil eden maddelerin kaç farklı boyutta toplandığını belirlemiştir.

Faktör yapısını belirlenmesi, ölçeğin teorik temellere uygunluğunu gösterir. İçsel motivasyonun genellikle farklı alt faktörlere ayrıldığı göz önüne alındığında (örneğin, bilgiye yönelik, uyarılmaya yönelik), faktör analizinin bu ayrımları destekleyen bir yapı ortaya koyduğunu düşünülmektedir. Bu çalışma, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya bağlanabileceğini kanıtlamıştır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme (Özgün bir Türkçe ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Tipik olarak 5'li veya 7'li Likert format? kullan?l?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Spor Seyircileri

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri spor msabakas? izleyicileri)

Popülasyon Detaylar?: Düzenli olarak spor müsabakalar?n? izleyen ve takip eden bireyler.

Test Metodolojisi: Anket tabanlı? kesitsel ara?t?rma tasar?m? kullan?larak veri toplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Spor **psikolojisi**, seyirci motivasyonu, içsel tatmin, öz belirleme teorisi, psikometrik araçlar, spor kat?l?m?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: polat_e@ibu.edu.tr (Sorumlu Yazar Ercan Polat)

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, ücret ve Test Y?I?

?zinler ve ücret: Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rma amal? kullan?m? için sorumlu yazar Ercan Polat ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Ölçe?in kullan?m ?artlar? ve olası ücretlendirmeler yazar?n takdirine ba?l?d?r.

Test Y?I?: 2014 (le?in geçerlik ve güvenilirlik al??mas?n?n yay?nland??? y?l).

Kaynaklar

Polat, E., &Yal?n, H. B.(2014). Spor Seyircileri için D??sal Güdü le?i ve Spor Seyircileri için içsel Güdü le?i geçerlik ve güvenilirlik al??mas?. *International Journal of Human Sciences*, 11(1), 105-127. doi: 10.14687/ijhs.v11i1.2693

Bu le?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: spor-seyircileri-icin-icsel-gudu-olcegi-toad.pdf

Spor Seyircileri için içsel Güdü le-i Maddeleri

NEML?: Orijinal kaynak içeri-inde le-in maddeleri listelenmemi-tir. Ara-t-rmac-lar, ölçek maddelerinin tam listesi için yukar-da belirtilen referans makaleye (Polat & Yal-n, 2014) ba-vurmal-d-r.

Bu bölüm, le-in maddelerinin yay-mland-??- kaynakta yer almad-??- için bo- b-rak-lm-??-t-r. Maddeler, le-in geli-tirildi-i akademik makalenin eklerinde veya metin içinde bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM